

Historien om ett elitförband

av Tommy Jeppsson

TITEL:

Kustjägarna – 60 år av utveckling, ubåtsjakt och internationella insatser

FÖRFATTARE:

Fredrik Hesselman (red.)

FÖRLAG:

Utgiven av Sällskapet Kustjägarveteraner

UNDER 2016 FIRADE kustjägarna sextio år som ett av Sveriges elitförband, tillika ett av de mest uppmärksammade och omskrivna. Det var således 1956 det började, där den föregående debatten fördes av ett antal framsynta officerare ur främst kustartilleriet. En av dessa var framlidne ledamoten Bertil Stjernfelt vilken tillsammans med dåvarande kaptenen vid Bohusläns regemente Lennart Wockatz skrev boken *Svenska Amfibieförband – lyx eller nödvändighet*. Boken utkom 1955 och dess kärnargument för rörlig skärgårdsstrid håller också i dag.

Kustjägarförbanden organiserades då liksom nu i kompanier vilkas uppgifter blev, och är fortsatt, såväl offensiva som defensiva. Också utbildningen var och är omvitnat krävande, en absolut nödvändighet för ett elitförband. De som klarade utbildningen och kunde sätta på sig den gröna baskern med Neptunigaffeln, det synliga beviset på att soldaten var kustjägare, kände en berättigad stolthet och kunde fortsätta en utbildning som ledde till krigsplacering i ett kompani med högt stridsvärde liksom en helt unik kamratskap och en sammanhållning som bl a manifesteras i Sällskapet Kustjägarveteraner. Den dåtida och samtida kustjägaren har många gemensamma beröringspunkter, oak-

tat grad och befattning, där viljan att lösa uppgiften, att aldrig ge upp och att vara en god förebild för sitt förband liksom för Försvarsmakten som helhet mycket tydligt lyser fram.

Den krävande utbildningen till trots har tjänstgöringen som kustjägare alltid varit attraktiv för den relativt fåtaliga del av populationen som har de fysiska och mentala förutsättningar härför. Det gällde under tiden då Försvarsmakten personalförsörjdes genom allmän värnplikt och det gäller också idag med en professionaliserad organisation. Samtidigt är kunskaper, erfarenheter och attityder som individen får i utbildningen till och tjänstgöringen som kustjägare inte enbart till militär nytta utan något som har ett stort nyttovärde den dag det kan vara aktuellt att växla till en civil karriär. Tidigare kustjägare gör omvitnat bra ifrån sig också civilt.

Boken om kustjägarna sätter krigsförbandet, Kustjägarkompaniet, i såväl ett operativt som taktiskt perspektiv där utgångspunkten är krigets krav och där läsaren får följa utvecklingen från starten till vår tid. En imponerande utveckling inte minst då det gäller materielen. För korrekthetens skull skall anföras att förband för skärgårdsstrid också fanns långt innan kustjägarorganisationen

skapades och boken behandlar också denna utveckling som såg dagens ljus så tidigt som på 1500-talet.

Läsaren serveras vidare ett antal intressanta kapitel som behandlar det kalla kriget med ubåtsincidenterna och denna periods mycket tydliga fokus på det nationella försvaret, via den period som följde efter murens fall med ett allt tydligare fokus på internationella insatser till vår egen tid med förnyad prioritering av den nationella dimensionen och Östersjöregionen.

Bokens höga kvalitet är resultatet av ett antal författares goda insatser. Det handlar om personer med mycket goda kunskaper om säkerhetspolitik, militärhistoria, operativa frågor liksom taktik vid amfibieförbanden.

Författarna har haft tillgång till tidigare hemligstämplat material, intervjuer har genomförts, och ett antal av författarna kan utgå ifrån den egna gedigna officerskompetensen och praktisk tjänstgöring vid kustjägarförband. Sammantaget bidrar detta till boken höga läsvärde.

Boken innehåller också ett framtidsinriktat kapitel. Kommer kustjägarna att behövas i framtiden? Författarna ger det logiska svaret att framtiden finns hos de förband som kan lösa svåra uppgifter.

Recensenten är överstelöjtnant, ledamot av KKrVA och redaktör för dess Handlingar och Tidskrift.